

LO PLAN DE MOBILITAT

PAIS BASCO - ADOR
PERIODE 2020-2030

ABRACAT non tecnic

SYNDICAT
DES MOBILITÉS
PAYS BASQUE-ADOR

IPAR EUSKAL
HERRI-ATURRIKO
MUGIKORTASUNEN
SINDIKATUA

SINDICAT
DE LAS MOBILITATS
PAÍS BASCO-ADOR

somari

Lo Plan de mobilitat urbans, qu'es aquò ?

Un projècte per las mobilitats de la « vita vitanta » 4

Las desparièras compausantas deu plan de mobilitat 5

Contèxte e territori

Lo contèxte deu projècte 6

Un territori atractiu e contrastat 7

Servicis de mobilitat a connectar 8

Un environament fragile a preservar 9

Un projècte mobilitat ambiciós per arron de 2030

Èish 1 : transicion(s) : se desplaçar mensh, se desplaçar mélher...11

Èish 2 : coesion : perméter a totas e a tots de's desplaçar.....12

Èish 3 : entrainment : har per e dab los usatgèrs.....13

Esquèma 14

LO PLAN DE DESPLAÇAMENTS URBANS QU'ES AQUÒ ?

UN PROJÈCTE PER LAS MOBILITATS DE LA "VITA VITANTA"

UA AUTORITAT ORGANIZATORA DE MOBILITAT DURADISA UNICA PEU TERRITÒRI PAÍS BASCO - ADOR :

- Lo Sindicat de las mobilitats País Basco-Ador qu'es en carga de la competéncia « mobilitat », per delegacion e peu compte de la Comunautat d'Aglomeracion País Basco (64) e de las comunas de Tarnòs, d'Ondres e de Sent Martin de Senhans (40), sii au totau 161 comunas.

Lo Plan de mobilitat qu'es un document hèit suus territoris qui an mei de 100 000 abitants, qui defineish per arron de dètz ans, ua organizacion deus servicis e de las infrastructuras de mobilitat deu monde e de las mercaderias, e qui'n programa tanban la mesa en òbra. Qu'es ua

que cau que LO PLAN DE MOBILITAT :

01 E sii compatible dab l'Esquèma de Coheréncia Territoriau (ESCoT) deu País Basco e deu Senhans.

02 E preni en compte los objectius e las estrategias deus Plans Climat-Aire-Energia Territoriau (PCAET) e los Programas Locaus

03 E sii declinat en los Plans Locaus d'Urbanisme (PLU).

au CÒR DE L'ENCASTRE LEGISLATIU e JURIFIC nacionau, LO CÒDI DEUS TRANSPÒRTS QU'ESTABLEISH LOS LHEVADERS MÀGERS D'ACCION D'AQUESTE DOCUMENT DE PLANIFICACION E DE PROGRAMACION :

- L'amelioracion de la seguretat en hasent un partatge de las vias,
- La baisha deu trafic automobile,
- Lo desenvolupament deus transpòrts collectius e deus mejans de desplaçaments mensh consumidors d'energia e mensh polluents,
- L'amelioracion de l'usatge deu hialat mèger de las vias,

- L'organizacion de l'estacionament,
- L'organizacion de las condicions d'aprovediment necessàrias a las activitats comerciaus e artisanaus,
- L'amelioracion deu transpòrt deus personaus de las empresas e de las collectivitats publicas,
- L'organizacion d'ua tarificacion e d'ua bilhetica integradas peus desplaçaments sancers,
- Las infrastructuras de carga per favorizar l'usatge deus veïcules electricos o ibrides recargables.

LAS DIFERENTES COMPAUSANTAS DEU PDM

0. ABRACAT NON TECNIC

- Sintesi deus elements màgers deu dossier

I. CONTÈXTE

- Posicionament en l'encastre reglementari,
- Ligam dab los autes documents de programacion e de planificacion,
- Organizacion de l'afranquida.

- Las tendàncias nacionaus màgers qui orientan lo projècte

II. DIAGNOSTIC

1. Territori

- Posicionaments e dinamicas deu territori,
- Contrastats d'organizacion, de fonctionaments e dinamicas,
- Practicas de mobilitat,
- Contrastats sasoners.

- Analisi deus fonctionaments deu territori

2. Tematicas

- Practicas deus modes actius,
- Transpòrts comuns e nods multimodaus,
- Obertura deu territori a las escalas regionau, nacionau e europèa,
- Mobilitat com un servici,
- Servicis a vocation social e mobilitat per tots,
- Usatges collectius de la veitura e electromobilitat,
- Hialats de vias e seguretat rotèra,
- Estacionaments,
- Logistica.

- Usatges e fonctionaments deus servicis e de las infrastructuras de mobilitat

3. Estat Iniciau de l'Environament

- Situacion de referéncia d'un punt de vista environamentau

III. PROJET

1. Documents quadre

- Las orientacions a considerar

2. Enjòcs e ambicion

- Coesion : Perméter a totas e tots de's desplaçar,
- Transicion(s) : Se desplaçar mensh, se desplaçar mélher,
- Entrainament : Har per e dab los usatgèrs.

- Descripcion deu projècte per arron de 2030

3. Plan d'accions

- Las accions per hicar en òbra lo projècte

IV. EVALUACION ENVIRONAMENTAU

- Las incidéncias deu projècte per l'environament

V. ANNÈXAS

1. Pèças administrativas

2. Lo har córrer a l'Estat

3. Lo bilan de la concertacion

4. L'annèxa accessibilitat

5. Cartotèca

6. Avís de las personas publicas associadas e consultadas

7. Enquèsta publica

8. Lo repertori deus sigles

LO CONTÈXTE DEU PROJÈCTE

L'UTILIZACION MASSIVA DE LA VEITURA QUE mia EFÈITS DEUS GRANS DENS L'ENCASTRE DE VITA :

- Las **emissions de gas dab efèit de serra** : ua part importanta e creishenta a maugrat deus engatjaments per los redusir e limitar los efèits deu cambiament climatic,
- Lo **brut** : prumèr empach au domicili deus francés, dab efèits per la santat,
- Las **emissions de polluents** : un mort per jorn capvath lo territòri,
- La **sedentaritat** : quatau causa de mortalitat en França,
- Los **accidents suu camin** : consequéncias qui's pòden véder directament,
- L'ocupacion de l'espaci public per rotlar e estacionar : que limita l'espaci disponible peus autes mòdes.

LA SOCIETAT QUE'S TRANSFÒRMA E HÈI EVOLUAR LAS PRACTICAS DE MOBILITAT E LAS ESPÈRAS DEUS USATGÈRS :

- Los **ritmes de vita que càmbian**, los oraris descalats que's desenvolopan, lo fenomène de las òras de punta que s'esten a periodes mei longs,
- Los **espacis de vita que s'estenen** notadament pr'amor deus prètz deu foncèr mei accessibles a mesura que ns'eluenham de las aglomeracions, **la distància deus desplaçaments que's hèi mei grana**,
- Lo **vielhiment de la poblacion**, la **descoabitacion deus cobles**, la **recompausicion de las familhas...** que hèn aparéisher besonhs especifics,
- L'aviada deu comèrci electronic, las **liurasons a casa** que creishen.

UN TERRITÒRI ATRACTIU e CONTRASTAT

LAS CÒSTAS D'AQUERAS INCIDÉNCIAS QUE SON HÒRTAS PER LA COLLECTIVITAT :

67 000	Morts per an en França pr'amor de la pollucion de l'aire
83	%deus desplaçamanents domicili-tribalh que's hèn dab la veitura locaument
50 %	des déplacements en voiture font moins de 3 km

LA VEITURA E LA SOA UTILIZACION QU'EVOUEISHEN :

- Los consumidors que son **mensh aperats per la veitura**,
- En las granas aglomeracions, **la part de la veitura que baisha**,
- Lo **coveituratge e l'autopartatge** que permeten usatges partatjats de la veitura,
- Los veïcules « pròpis » que permeten de **pensar ua reduccio de las emissions de GES** e los veïcules autònòmes **navèras fòrmas de transports collectius....**

A l'escala nacionau, qu'es l'un deus territòris mei vastes que siin obligats de realizar un Plan de mobilitat e qui amassan espacis desparièrs : urban, periurban, rurau, frontalèr, litorau, montanhòu e toristic, qui's pòden tanben cumular.

UN ESPACI DE VITA CONTRASTAT :

- 2/3 de la populacion e ¾ deus emplecs **situats suu litorau**,
- **Ua populacion vielha e qui's hèi vielha**, concentrada notadament sus ua larga trocèra litorau
- **Un ròtle deus màgers jogat** per las comunas mei granas qui estructuran lo territòri e qui organizan los desplaçaments,
- **Sectors dab enjòcs** específics (espacis agricòlas quartiers prioritaris de la vila...).

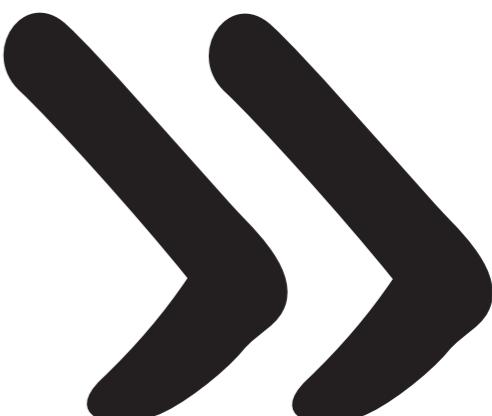
325 700 abitants en 2015

+ 3 000 abitants /an

30% deu monde qu'an mei de **60 ans**

DINAMICAS QUI HÈN CRÉISHER LA DEPENDÈNCIA A LA VEITURA :

- Hòrt creish de la poblacion luenh deus emplecs e deus servicis de mobilitat.

SERVICIS DE MOBILITAT A CONNECTAR

UN ENVIRONAMENT FRAGILE A PRESERVAR

UA ORGANIZACION DEUS SERVICIS QUI'S MIRALHA LA REPARTICION DE LA POPULACION E DEUS DESPLACAMENTS :

- Los servicis e las infraestructuras de mobilitat que's concentran sus l'espaci litorau : bus, garas, amainatjaments ciclables, aeropòrt, pòrt, ...
- Un prumèr nivèu de triscat deus servicis enter lo retrolitorau, l'interior, e lo litorau : carris, trins express regionaus, grans itineraris de bicicleta,
- A l'interior, aviadas de servicis a l'escala de las concas de vita : linhas de proximitat,

SERVICIS E INFRASTRUCTURAS A AHORRIR E A HICAR EN HIALAT :

- Servicis de transpòrts en comun **enquèra chic utilizats** e chic connectats per permetre usatges combinats,
- Amainatjaments **pedanh-bicicleta enquèra hòrt talhucats**.

LA QUASITOTALITAT DE LAS COMUNAS QUE SON DESSERVIDAS PEUS CARRIS ESCOLARS :

50 % de las comunas que son desservidas per un bus, un carri o un trin,

90 % deus abitants e deus emplecs que son situats en comunas desservidas per un bus, un carri o un trin.

UA PLAÇA DEISHADA A LA VEITURADA CHIC CONTESTADA :

- Que sii per la circulacion o per l'estacionament, **la veitura qu'es omnipresenta** en l'espaci public, dinc a las plaças e los trepaders : que l'admeten enquèra pertot,
- **Solucion de coveituratge** e d'autopartatge enquèra limitadas,
- La veitura que demòra percebuda com **la solucion de facilitat**.

AC SABÈTZ ?

185 ectaras :

que's haut o baish la susfàcia qui aucupan las veitures deus cobles

95 % deu temps, ua veitura qu'es arrestada

88 % deus cobles qu'an au mensh un veïcule

38 % que n'an dus o mei

77 % deus desplaçaments que sont hèits dab la veitura

15 % deus desplaçaments que's hèn a pè

4 % dab los transpòrts en comun

1,3 % dab la bicicleta

UA ARTIFICIALIZACION DEUS SÒUS QUI miaça LA RIQUESSA DEUS ESPACIS NATURAUS (LA BIODIVERSITAT, LO PAISATGE E LA QUALITAT DE L'AIGA) E QUI PROVÒCA RIULEJADAS :

- Limitar l'impermeabilizacion deus sòus e lo desenvolupament dens e au ras deus espacis dab enjòcs ecologics quan s'i crean navèras infraestructuras : privilegiar la reconversion de terrenhs dejà artificializats.

RISQUES D'EROSION DEU LITORAU E DE HAR DOMAU AUS PAISATGES PR'AMOR DE L'OMNIPRESÉNCIA DE LA VEITURA :

- Arredusir, canalizar e/o organizar l'accès aus sites fragiles e remarcables,
- Integrar un tractament paisatgèr de las infraestructuras de mobilitat.

PER ÇÒ DE LA QUALITAT DE L'AIRE, ALERTAS MEI NUMEROSESA MAUGRAT DE CONDICIONS METEOROLOGICAS QUI AMASCAN LOS NIVÈUS D'EMISSIONS DEUS POLLUENTS ATMOSFERICS :

- S'i har sus dus lhevaders complementaris : cambiar de comportaments (arredusir los usatges individuaus de la veitura) e engatjar las mutacions tecnologicas e energeticas deus veïcules.

NOSENÇAS SONÒRAS LO LONG DE LAS VIAS ROTÈRAS MÀGERS E DEUS AEROPÒRTS :

- Apatzar las circulacions e limitar l'expocision de las navèras populacions.

A L'ESCALA DEU TERRITÒRI :

32 % de las emissions de gas dab efèit de sèrra que son ligats aus transports,

35 % de las consumacions totaus d'energia finau que son gessidas deus produits petrolers,

207 ha : ritme annau d'artificializacion de las tèrras de 2009 enlà, sii la susfàcia de la comuna de l'Espirau Sent Blasi o, en dètz ans, la de Baiona.

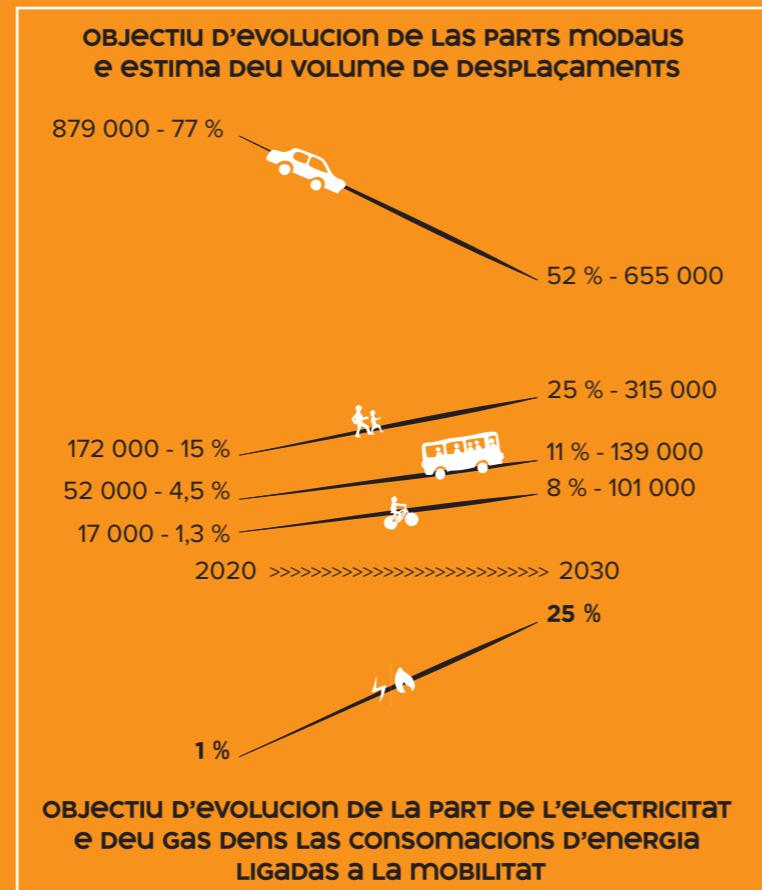
un PROJÈCTE MOBILITAT AMBICIÓS PER ARRON DE 2030

UN PROJÈCTE DOTAT D'UA IMPORTANTÀ PORTADA ENVIROONAMENTAU, QUI S'ORGANIZA A L'ENTORN DE DUS OBJECTIUS HÒRTS :

1. QUE LA MÀGER PART DEUS DESPLAÇAMENTS E SII HÈITA PER MÒDES ALTERNATIUS A LA VEITURA INDIVIDUAU :

2. QUE L'EVOLUCION DEU MIX ENERGETIC E PERMETI UNE DESCARBONATACION:

> Per arron de 2030, lo nòstre objectiu qu'es qu'aquestas energias e cobreishin 25 % de las consomacions, qui son a pena 1 % uei.

èISH 1

➤ TRANSICION(S) : SE DESPLAÇAR
MENSH, SE DESPLAÇAR MÉLHER

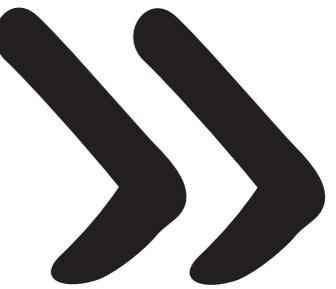
La mobilitat qu'es essenciu peus actors deu territori, dab tanben un impacte deus grans per aqueste, e tanben per l'encastre de vita deus sons abitants. L'ambicion deu Plan de mobilitat qu'es de projectar un modèle de mobilitat mei sòbri, mei « actiu », e partatjat.

enjōcs:

- Contribuir a limitar la causa e los impactes deu cambiament climatic :
s'i har per arredusir las emissions en desvolopant solucions mei sòbrias, optimizadas o en utilizant energias alternativas.
  - Preservar la santat publica, l'encastre de vita e la seguretat per tots los usatgèrs :
s'i har per solucions de mobilitat qui arreduseishen los lors impactes per la santat deu monde en lutant de com cau contra la pollucion de l'aire, lo brut, la sedentaritat e l'inseguretat rotèra mei que mei deus mei vulnerables.

ambicions:

- **Considerar la mobilitat com l'un deus critèris mei prioritaris au servici de l'amainatjament e l'organizacion deu territori** : organizar los territoris en proximitat a l'entorn deus servicis e de las infraestructuras de mobilitat, mantiener equipaments e comèrcis en los espacis ruraus, har vàler la marcha com vertadèr anèth de la cadea de desplaçament,
  - **Arredusir los besonhs de desplaçaments constrenhuts** : arredusir los desplaçaments ligats au tribalh (encoratjament au teletribalh) e a l'acompanhamant (adaptacion deus transpòrts escolars, circuits pedanhèrs ciclistas, hialats d'enterajuda enter parents),
  - **Securizar e rénder mei aisits los desplaçaments en bicicleta** : acompanhar la realization d'amainatjamants, desenvolopar los equipaments e los servicis (locacion, ajuda per l'aquisicion, informacion),
  - **Utilizar la veitura mensh et mélher** : partatjar l'utilizacion deus veïcules (desvolopament deu coveituratge, de l'estòp organizat e de l'autopartatge), e utilizar lo lhevader estacionament per incitar a arredusir l'utilizacion de la veitura (auhèrta e reglementacion), lo son impacte en l'espaci public,
  - **Estauviar las ressorças, previéner los risques e limitar los impactes** : privilegiar motorizacions e carburants qui emeten mensh de polluents, e qui consumeishen mensh d'energias gessidas deu petròli, limitar l'utilizacion deus espacis agricòlas e naturaus per las navèras infraestructuras,
  - **Crear las condicions d'ua logistica urbana duradissa** : definir arrèglas en crotzant las espèras deus operators, deus actors economics e de las collectivitats, optimizar las corsas, causir veïcules mei petits e mei leugàrs, desenvolopar espacis logistics de proximitat,
  - **Melhorar la seguretat rotèra** : participar a l'observacion e au tractament de las situacions dab risques,
  - **Experimentar navèths mejans e organizacions** : evaluar, innovar, testar las condicions de desplegament deus veïcules autònòmes, deus engenhs de desplaçament personau (trotinetas, giropòdes electrics...), navèths sistèmas de transpòrts en comun, navèths usatges de las infraestructuras...

ÈISH 2

COESION : PERMETÉR A TOTAS e a TOTS DE'S DESPLAÇAR

La mobilitat que demòra un factor necessari a l'insersion social. Qu'es tanben ua condicion peu desenvolupament de mantuas activitats economicas e de mantuns escambis materiaus. L'ambicion deu Plan de mobilitat qu'es d'arrespóner aus besonhs de desplaçament de faiçon eficaca.

enjòcs:

- Rénder fidables las condicions de desplaçaments motorizats de las personas e de las mercaderias au còr deu territori e dab l'exterior : **s'i har per garantir las temporadas de camin.**
- Arredusir lo còst economic deus desplaçaments peus cobles, las empresas e las collectivitats : **s'i har per arregavidar los finançaments de las collectivitats de cap a solucions de mobilitat collectivas e activas e arredusir la part deu budget deus cobles e de las empresas destinada a la mobilitat.**
- Préner en compte la diversitat deus besonhs collectius e de las situacions individuaus : **s'i har per que cada servici o cada amainatjament e sii pensat per estar accessible au mei de monde.**

AMBICIONS:

- Lerarquizar e adaptar lo hialat de vias per organizar la vita locau en mantienent l'eficacitat de mantuns escambis : adaptar los amainatjamens de las vias a las lors foncions (arredusir las velocitats en vila, utilizar mélher las autorotas...),
- Organizar servicis collectius de mobilitat a l'escala de las concas de vita e téisher lo territori : organizar los servicis de transpòrts en comun adaptats aus desparièrs espacis deu territori (linhas performantas, carri express, servicis ferroviaris, servicis de proximitat, transpòrt a la demanda...),
- Afinar la presa en compte de tots los publics per limitar los travaders a la mobilitat : accessibilitat deus veïcules e de l'informacion, platafòrma mobilitat, arrevirada deus supòrts de comunicacion,
- Rénder perennes e har vàler los grans equipaments e las ligasons qui obreishen lo territori de cap a l'exterior : acompanhar lo desenvolupament de las granas ligasons ciclablas, ferroviàrias, marítimas, aerianas, peu carrejadís e peus viatjadors.

ÈISH 3

ENTRAINAMENT : HAR PER e DAB LOS USATGÈRS

Lo modèle de mobilitat qu'es bastit per contentar los besonhs de mobilitat deus usatgès deu territori. D'authors, lo projècte que's pòt sonque har dab l'adesion e la volentat deus actors, en començant per los sons abitants. Aquestes que seràn los prumèrs portaires deu projècte.

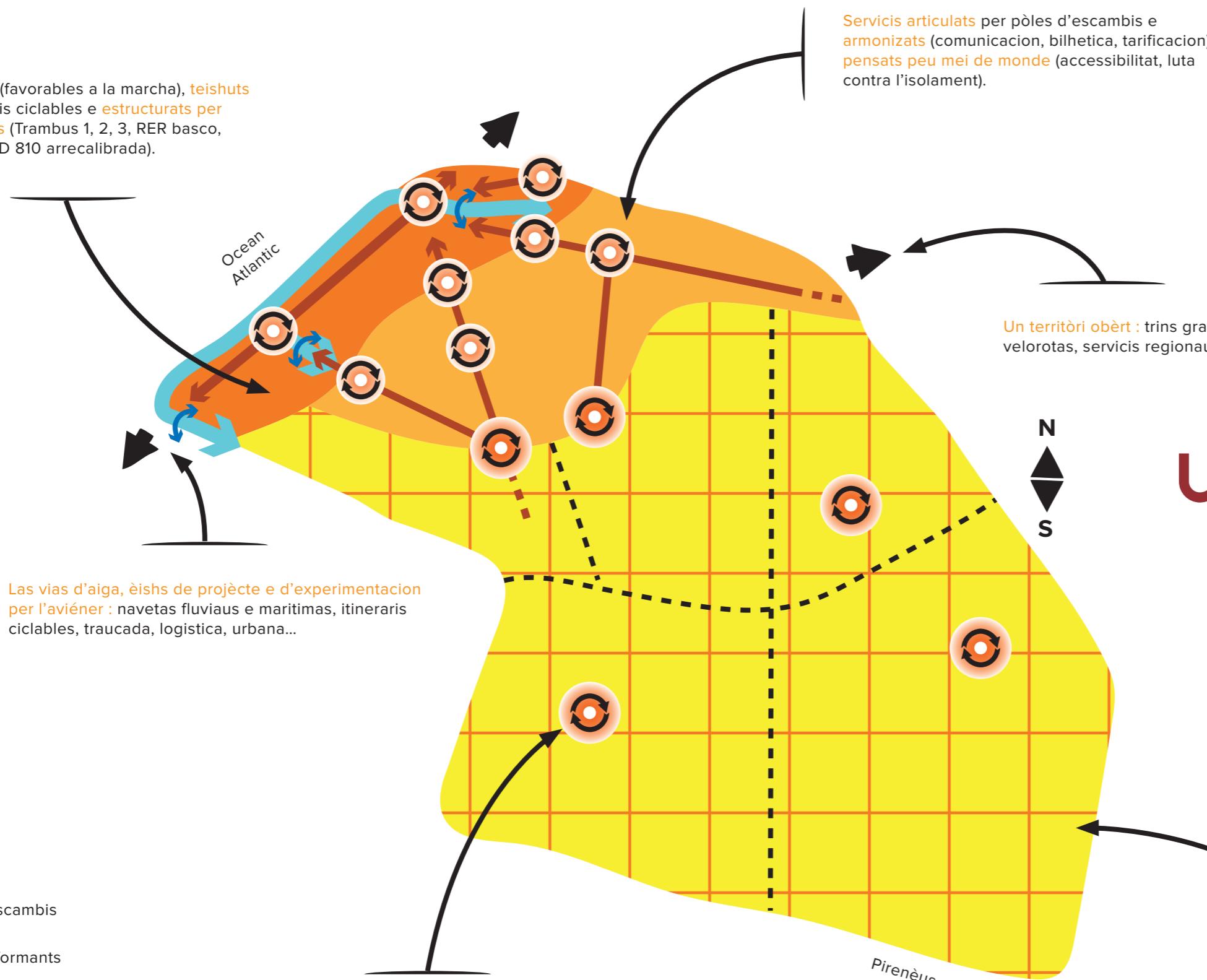
enjòcs:

- Acompanhar los usatgès en lo cambiament : **s'i har per includir los usatgès en la volentat de cambiar las practicas de mobilitat e per que siin los prumèrs arrelais de la mesa en òbra deu navèth projècte de mobilitat.**
- Evaluar e anticipar los besonhs : **s'i har per ajustar e melhorar las arresponsas e contentar mélher las espèras deus actors deu territori.**

AMBICIONS:

- **Permetére ua mobilitat « shens costura » :** frénder aisida la preparacion au viatge (informacions omogeneizadas e aumentadas), la crompa e l'utilizacion deus títols de transpòrt (tarificacions uniformizadas, títol de transpòrt unic e desmaterializat, venta en linha), la complementaritat deus mòdes de desplaçaments (creacion de pòles d'escambis e parcatges arrelais), la cooperacion dab los territoris vesins,
- **Encoratjar las iniciativas ciutadanas :** acompanhar lo desenvolupament de servicis perpausats per las associacions,
- **Convéncer los usatgès d'adaptar las lors practicas :** informar, explicar, interviéner notadament en los mitans professionaus e escolars, lhevar l'enveja per las practicas alternativas,
- **Conéisher las practicas per adaptar los servicis :** observar, analisar, evaluar e partatjar las tendéncias e las evolucions..

Espaces apatzats (favorables a la marxa), teishuts per bus e itineraris ciclables e estructurats per èishs performants (Trambus 1, 2, 3, RER basco, rocadà urbana, RD 810 arrecalibrada).

Polaritats qui organzan concas de vita e servicis de proximitat : linhas de proximitat, transports a la demanda, marxa, bicicleta...

Concas de vita hicadas en hialat per servicis eficaces : carri express, trin, coveituratge e autopartatge, rocadà urbana.

un PROJÈCTE UNIC a L'escala deu TERRITÒRI e de l'usatgèr

LO PLAN DE MOBILITAT

PAIS BASCO - ADOR
PERIODE 2020-2030

